No 1951 1853

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00, franko door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 23 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 22 September.

Wij beleven moeijelijke dagen in onze zeer bewogene wereld. Wat een onrust der volken! Wat een zwoegen der mogendheden in plannen van behoud en uitbreiding tevens! Wat al binnenlandsche twisten, schier overal zich meer en meer ontwikkelende! Overal duurte van levensmiddelen! Overal bederf, zich van het eene tot het andere voedingsmiddel uitbreidende! Overal de geessel der cholera dreigend!

Beleefden wij nog den zoo geminachten tijd der middeneeuwen, wat zouden wij zien bij een opeenhooping van zoo vele gevaren? Het eenvoudig geloof dier zoo dom genoemde tijden zou verlichter en wijzer zijn, dan het beschaafd en geletterd volk van onze eeuw. Toen, in de zoogenaamde onwetendheid der middeneeuwen zou het christenvolk in de rampen, die ons teisteren en met nog erger dreigen, gezien hebben de hand Gods die kastijdt; en het zou zich tot boete vernederd hebben om vergeving te bidden voor de zonden, welke den geessel Gods hadden afgeroepen.

De wetenschap onzer dagen ziet daarin slechts natuurverschijnselen, welker oorzaak zij voor het oogenblik niet kan opsporen, maar die zij weldra hoopt te achterhalen en te beheerschen, zonder dat het noodig zij hare toevlugt te nemen tot boete en gebed, om de gevreesde rampen te weeren. Heeft zij niet verbazende ontdekkingen gedaan, en door stoom en elektriciteit verwonderlijke krachten in beweging gebragt? Acht zij zich niet de beheerscheres der stoffelijke wereld, en zelfs die der zedelijke? En toch, wat eene beschaming treft haar, nu zij op eene ziekte stuit, die vruchten en menschen verpest in het stoffelijk gebied; en in het zedelijke mogendheden en volken verdeelt!

Gelukkig is die onzalige hoogmoedige wetenschap, hoeveel kwaad zij ook hebbe veroorzaakt, niet afgedaald tot de eenvoudige volksmenigte. Is al het geloof verzwakt, toch nog leeft in het hart des volks de overtuiging, dat, wanneer het door rampen getroffen wordt, Gods straffende hand is opgeheven, en boete noodig is.

Jammerlijk zijn slechts individus of slechts eenige korporatien bereid hunne smeekende handen tot God op te heffen, op hunne harten rouwmoedig te kloppen, en te bidden: spaar, spaar, Heer, uw volk! Het is niet meer het gansche volk, dat zich met één hart en ééne ziel in een eenparige boetdoening in een gezamenlijk gebed tot God verheft. Duizenden mogen te dien einde voor God nederknielen; doch mogen het duizenden en duizenden zijn; het is niet meer het volk dat boet en bidt.

Met weemoed is ons hart vervuld gedurende de jongste dagen, terwijl wij, bij het feest der kerkwijding, dat thans weer ontheiligd wordt, de straten vervuld hooren gedurende de reeds langdurige September-nachten met de woeste kreeten en zangen der ongebondenheid! Heidensche *bachanalien* vertoonen zich op de straten den hoofdstad zoolang de zoogenaamde kermis duurt. En de cholera, die [illegible] is neergeslagen met hare doodende verpesting, is niet bij [illegible] ongebondenheid te beteugelen of te temperen. Ons arme volk heeft feest gevierd, als hadde het de verschrikkelijke woorden der ongeloovige bedorvenheid op de lippen: *edamus*, *bibamus*, *cras enim moriemur*; laat ons eten en drinken, morgen toch zullen wij sterven. Helaas! menig slagtoffer der nachtelijke uitspatting heeft den avond niet bereikt van den morgenstond, die de ergernis verlichtte.

Is het wonder? Helaas! mogten al eenige waarschuwingen tot in achtneming van gezondheidsmaatregelen tot het volk zijn gekomen, het heeft zelden de middelen om zich die te verschaffen. Waarom zou het uit dien hoofde de brooddronkenheid der kermis opofferen, die haar wordt aangeboden, en waarop het een gansch jaar rekent, als men het niet eerst getracht heeft te leeren zich zelven te beheerschen door gezondheidsmaatregelen voor hunne arme zielen.

O mogen de rampen onzer dagen ten minste dienstbaar worden gemaakt, om in ons goede volk het geloof te verlevendigen, ten einde het tot God te brengen door de boetvaardigheid. Een door boete gezuiverd geweten stemt tot kalmte en tot betrouwen op de goddelijke Voorzienigheid. Het weert buitensporige vrees, waakt tegen uitspatting, en maakt het onderhouden der matigheid gemakkelijk. Middelerwijl men alzoo door de reiniging der ziel tevens het ligchaam sterkt, zal men insgelijks de goddelijke barmhartigheid hebben ingeroepen tot afweering der gevreesde over ons opgeheven tuchtroede.

Er is iets wat wij maar niet kunnen begrijpen, dat is de verblindheid van de tegen ons strijd voerende kampioenen, die zich niet zelden schuldig maken, en er zich op beroemen, juist aan datgene wat zij ons maanden en jaren tot een verwijt hebben aangerekend!

Wij herinneren ons nog den tijd dat de proselietenzucht aan de Katholieken werd toegeschreven als een ongehoord misdrijf. Het proselietismus werd uit de hoogte veroordeeld schier als eene misdaad van gekwetste nationaliteit. De wind is sinds geheel omgekeerd. Wel verre dat het maken van proselieten een misdaad zoude zijn, is zij thans een pligt geworden. Sinds *Unitas* met de geheime genootschappen geldkisten hebben zaam gebragt, om den inhoud tot zielekooperij aan te wenden, is langzamerhand de vlaag der proselietenmakerij van de eene protestantsche rigting tot de andere overgeslagen, zoodat wij thans de mannen van de *Fakkel*, die van de *Nederlander* en die van de *Morgenster* zien, allen, ieder van hunnen kant werkzaam, om aan hunne volgelingen den pligt van het proselietisme aan te prediken.

A tout seigneur tout honneur. Wij moeten hulde doen aan de groene partij, die het eerst van allen in het openbaar voor [illegible] is opgetreden. De ijver der zich noemende orthodoxen schijnt bijna te hebben gevonden, vooral na de jongste agitatie, waarbij deze zich aan de spits hadden geplaatst. *Fakkel* en *Morgenster* hebben zich niet willen laten overvleugelen, en zijn weldra den *Nederlander* op zij gesprongen, ten einde ieder het proselietismus van hunne zijde aan te bevelen.

De Katholieken mogen er zich alzoo op voorbereid houden, dat zij zullen worden overvallen door driederlei kleur van Protestantismus, die ieder hunne verschillende leer zullen voorpraten. Hun zal de keus gegeven worden tusschen de leer van de *Fakkel* en radikalen, de leer van den *Morgenster* en de rationalistische predikanten, en de leer van den *Nederlander* en de orthodoxe heeren. De keus is evenwel voor een Katholiek niet moeijelijk. Hoe zal hij groen worden, dewijl de groen katholiek moet worden wil hij konsequent zijn? Als men toch een gezag moet aannemen, dan is het gezag van Dordt niet houdbaar. Zal men dan zich scharen bij den *Morgenster*? Hoe zou men dat kunnen doen, dewijl de *Morgenster* slechts een voorlooper van de *Fakkel* is? Blijft dan nog de *Fakkel*. Maar is de *Fakkel* christen, zij die haat predikt in de plaats der christelijke liefde? Zonderlinge Evangelizatie, want dat is de naam dien men aan de zaak geeft! Evangelizatie! Is er iemand der drie evangelizeerende partijen, die den apostel Paulus kan nazeggen [illegible] anathema?

Maar er is nog meer dat in die hevig opgewekte proselietenzucht onze aandacht verdient. Werd zij vroeger veroordeeld en wordt zij thans geroemd, dat is eene tegenstrijdigheid, die jaren noodig heeft gehad om zich te vormen. Er is daarin nog eene tegenstrijdigheid, die korter tijd behoefde om zich te openbaren.

Nog slechts eenige maanden geleden, toen ons kerkelijk Opperhoofd onze katholieke zaken regelde, en zich daarbij een woord veroorloofde, dat onaangenaam klonk in veler ooren, toen heette dat een aanval op het Protestantismus gedaan, waarom men het gansche land in rep en roer moest zetten. Dus de inwendige regeling der katholieke godsdienst, vergezeld van een enkel hard woord, werden toen beschouwd als een aanval, dien het Protestantismus door het in beweging zetten van al zijne krachten, op het gevaar af van de rust van den Staat te verstoren en burgeroorlog te veroorzaken, moest wreken. Als wij toegeven dat de menners der beroering toen gelijk hadden, dan vragen wij, wat thans de Katholieken wel geregtigd zijn te doen, nu geene protestantsche inwendige regeling wordt bewerkt, maar eene legermagt tegen de Katholieken te wapen wordt geroepen en in drie korpsen zal worden georganizeerd, om het katholieke geloof aan te vallen; nu daarbij niet een enkel hard woord, maar tal van smaadredenen en verguizingen worden gebezigd, die het katholiek gemoed wonden in hetgeen ons dierbaarst en heiligst is? Was door den zoogenaamden pausselijken aanval de April-beroering gebillijkt, veel meer regt tot beroering is thans door dezelfde beroerders aan de Katholieken gegeven, om het land op hunne beurt in rep en roer te zetten, hulp en moord te schreeuwen, de publieke rust te wagen, en tot burgeroorlog te provoceeren.

Maar dat zullen de Katholieken, God zij er voor gedankt, niet doen, omdat zij katholiek zijn. Zij weten dat God niet is in de beroering, noch in den twist, noch in den haat; maar in de rust, in den vrede en in de liefde. God is liefde en Zijn eerste en voornaamste gebod, waarin de vervulling ligt der wet en der profeeten, is geen ander dan: heb den evenaasten lief gelijk u zelven.

Daarom verdragen wij, Katholieken, allen hoon en smaad met kalmte. Daarom weten wij te lijden en te verdragen, omdat wij het van onzen goddelijken Meester hebben geleerd. Daarom verbeiden wij rustig den aanval, dien men ons voorbereidt. En wel verre van iemand daardoor tot onrust en woeling op te zetten, bidden wij eenvoudiglijk voor onze dwalende aanvallers met de bede van Hem, die de wereld door het Kruis overwonnen heeft: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.

Eenige schoone regelen van Bilderdijk moeten het Couranten-lezend publiek, na maanden lang op zoo veel proza geteerd te hebben, niet dan aangenaam zijn.

De *Nederlander* vindt de ingenomenheid van Bilderdijk met den goeden Koning Louis zeer verklaarbaar. Wij ook. De *Nederlander* herinnert echter aan het vers van Bilderdijk: *Aan den Koning van Holland:*

„Ik weet uw hart is ons verpand,
De weldaân vloeien van uw hand,
En mooglijk leeft in heel uw Rijk,
In zucht voor Hollands heil geen sterveling gelijk.

„Maar, zij de opregte Batavier
Gelukkig onder uw bestier,
Zijn hart erkent geen vaderland
Dan waar de onttoomde Leeuw de Oranje-standaarts plant."

Schoone regels. Wat bewijzen zij? Dat Bilderdijk, ten tijde dat hij aan Koning Lodewijk zijn dichtwerk toewijdde, het met zich zelven oneens was. Van den zelfden tijd toch, dat deze regelen dagteekenen, is de dichtregel waarin aan Holland gezegd werd van den jonggeboren zoon van den Koning:

„*Het is uw borst- uw wapenweer;*
UW HEIL LIGT DAAR HERBOREN!"

Doch Bilderdijk was niet alleen »zeer ingenomen met een Koning, die, in verscheidene opzigten en ook door [illegible] van den onvergelijkbaren [illegible] aanspraak op de erkentelijkheid der Hollanders gehad heeft (de *Nederlander*);" hij zong niet alleen het pas geboren »knaapjen," den tegenwoordigen Keizer der Franschen, profeetiesch toe:

„Lief handjen, dat zoo teder nijpt,
En blindlings tastend om u grijpt;
Wat scepters zult gij dragen?"

Ook den Keizer gold zijn lied.

Zou de *Nederlander* bekend zijn met Bilderdijk's heerlijke *Ode op Napoleon*, ook om het voorberigt merkwaardig, waarin van der Palm, den held schetsende, van hem schreef, dat hij »aan het monster des schrikbewinds den doodsteek gaf, en *eene nieuwe wereldmonarchy schiep*?" 't Is eene vervoering als die van Pindarus:

„Natuur! ô welk een dag van glorie
Na zulk een nacht vol ramp en nood!
Hier valt de veder der Historie
Der grijze Fabel in den schoot!
Hier ziet men 's aardrijks woeste reuzen
Op nieuw de bekkeneelen kneuzen

En Jupiter ten throon hersteld!
Juich, Aardrijk, juicht ô stervelingen!
Hier moogt gij 't gloeiend Péan zingen
De gruwbre Python ligt geveld."

De billijkheid vordert aan dit citaat nog enkele andere regels van Bilderdijk toe te voegen, die door een geheel ander gevoel ingegeven zijn dan de aangehaalde. Deze, bijv. die welligt ook eene waarde van aktualiteit hebben:

„Juicht, volken, juicht! . . . . . . en gy vooral, Bataven! —
Gy, waart gy dan gevormd tot slaven, vuige slaven?
Aan 's dwinglands wenk hing dan uw leven? — Groote God!
Eens dwinglands? — aan den wil van 's dwinglands slavenrot.
Gaat, draagt zijn schandlivrei, en weest hem lijfstafflieren,
En trekt zijn krijgskaros met dolgezweepte stieren;
Geheel 't ontvolkt Euroop zij met uw bloed gedrenkt;
Verdelging is het loon, dat u zijn goedheid schenkt."

En wat nu te besluiten uit al het voorgaande? Dit, dat Napoleon door Bilderdijk bijna als een God gehuldigd en als een monster verwenscht is. Aan Bilderdijk kan men dus, wij zeiden het reeds in ons Nommer 1946, regels ontleenen voor en tegen Napoleon. Wij willen heden Bilderdijk daar geen verwijt van maken. Wij willen echter in 't voorbijgaan aanstippen, dat de zoogenaamde volgelingen van zijne school hem verre achter zich gelaten hebben in het formuleeren van tegenstrijdige opinien, zoodat gij in hunne schriften wapenen voor elke zaak kunt vinden, wapenen ten voordeele der vrijheid, wapenen ten voordeele der slavernij, door ééne hand gesmeed; woorden van liefde, woorden van haat voor eene zelfde zaak, door éénen mond gesproken. Dat is zoo hunne taktiek en, natuurlijk, daar brengen zij het ver mede.

Men schrijft ons het volgende:

»Hetgeen UEd. van eene protestantsche zijde toegezonden en gisteren in Uw blad geplaatst is, is niet naar waarheid opgegeven. De *anonyme* schrijver (1) had zich eerst moeten vervoegen bij den, met de leiding van den zang-belasten onderwijzer, den heer J. van den Berg, dan zou hij uit diens mond vernomen hebben, dat ik, ten mijnen huize, *Zijn Ed. verzocht heb zich bij onzen President den WelEd. Geb. Heer van Rijckevorsel van Rijsenburg te vervoegen, ten einde uit dien Heer te kunnen hooren, hoe ik mij deswege gedragen konde.* Van dien tijd af *wachtte* ik op antwoord van gemelden onderwijzer, maar ontving het niet. Nu meende ik aan mijne verpligting voldaan te hebben en liet de zaak daarbij berusten. En wat nu betreft *het zenden van een weigerend antwoord met het berigt dat zulks geschiedde, nadat hij dienaangaande éénen van HH. Regenten zijner school gehoord had,* — dit houde ik, op het zachtst genomen, voor schandelijke kwaadsprekendheid.

»Gelieft bij deze, enz.

»*UwEd. Dw. Dienaar*
»H. F. Kamphuizen.
»*Hoofd-Onderwijzer bij de Kathol. Armenschool.*"

»*Utrecht*,
21 September 1853.

Men leest in *Grondwet*:

»Particuliere brieven van Batavia melden het volgende:

»Het besluit van den gouverneur-generaal van 30 Junij jl., opzigtens den verkoop van wissels op het ministerie van Kolonien, is genomen op uitdrukkelijken last uit Nederland. Genoemd besluit werpt alles ten ondersteboven, zonder dat daardoor in de behoefte der Indische administratie wordt voorzien. In Julij schijnen slechts twee wissels, van *f* 1000 en *f* 2000, op het ministerie van Kolonien te zijn afgegeven, welke wissels door een paar kooplieden alléén waren aangevraagd om officieel den gouvernements koers te kennen. De behoefte der schatkist schijnt dringend op Java. Tijdelijk is daarin te hulp gekomen, door eene uit Padang per stoomboot aangebragte som van *f* 300,000, waarvoor *f* 3000 vracht en assurantie zijn betaald. Gemelde som schijnt echter in September op Sumatra terug te moeten zijn. Wanneer men dan nogmaals *f* 3000 krijgt en assurantie betaalt, dan wordt het eene wat dure geldmakerij (20 pct.) voor ééne maand! De verkoop van Spaansche Matten schijnt het gouvernement, de rente à 5 pct. gerekend, 42 duiten per stuk te hebben gekost, zegge over 1,040,000 stuks! Het wordt hoog tijd dat de minister van Kolonien éens voor goed zijne aandacht op zoo veel geldverspilling, zonder eenig blijvend nut vestige, en door eene behoorlijke zilver circulatie daarin trachtte te voorzien."

Onze partikuliere berigten stemmen met het hier vermelde volkomen overeen.

Een Parijsch korrespondent der *Breslauer Zeitung*, geeft de volgende belangrijke mededeeling:

»Aan het ministerie van buitenlandsche zaken worden al de stukken bijeengegaard, welke de »vijandelijke gezindheid van Belgie" jegens Frankrijk en de mogelijke eischen van Louis Napoleon op zijnen koninklijken nabuur bevatten. De heer Drouin de L'Huis, gebruikt die dokumenten tot een *memorandum* voor de Europesche hoven, waarin de tegenwoordige onbestaanbare gesteldheid van Belgie aanleiding tot maatregelen zal geven, welke het onderwerp der rijpe overwegingen zijn van den keizerlijken heerscher. Wij hebben die mededeeling den heer Morny te danken, die in zijne hoedanigheid van prezident der zinkmijn-maatschappij van *la Vieille-Montagne*, den tegenwoordigen Direkteur, den heer Saint Paul bezocht, wien hij meende in vertrouwen te moeten mededeelen, dat Louis Napoleon een manifest zou uitvaardigen, waarin hij het volgende zou te kennen geven: De rust en de zekerheid van Europa, alsmede het bestaan des Keizerrijks eischen de vervulling der pligten van een bevriend nabuur, namelijk de bescherming van Belgie tegen de woelingen der partijen, die in dat land bestaan. De tegenwoordige konstitutie is de bron van al het kwaad. De Belgische regering zelve voelt behoefte om ze te wijzigen. Zoodanige wijziging zal de grondslagen tot het behoud van den vrede in Europa leggen en de waarborgen der staatkundige en oekonomische betrekking van Frankrijk tot België bepalen.

»Ten einde die weldadige hervorming met kracht door te zetten, zal de Keizer der Franschen naar het voorbeeld van Rusland, eenige aangrenzende provincien van België moeten bezetten, om zoowel zijn Rijk als het grondgebied van den Koning van België, voor wanordelijke tooneelen te behoeden. Napoleon III ziet plegtig af van elke begeerte tot verovering. In het belang van het konservatief Europa handelende, beroept hij zich op het voorbeeld van Rome, tevens de belofte gevende, om zoodra de vereischte wijzingen in de regering zullen gebragt zijn, het grondgebied van België te ontruimen...." Wij zullen het daar laten of de Heer de Morny zich al dan niet zoo bepaald hebbe uitgedrukt: men is gewoon dergelijke plannen niet zoo openlijk te bespreken. Indien wij echter hiermede de onrustige tooneelen in België, waarvan men met zekerheid kan zeggen, dat zij door Fransche woelgeesten zijn veroorzaakt geworden, in verband brengen, dan schijnt het plan, om onder een of ander redelijk voorwendsel in België tusschen beiden te treden, waarschijnlijk genoeg."

Algemeene Vergadering der Katholieken van Duitschland te Weenen.

Weenen, 17 September.

Reeds den 16 September werd een aanvang gemaakt met het onderzoek der deelgeregtigdheid van de, uit alle oorden van Duitschland komende gedeputeerden, ter algemeene vergadering van de Katholieke Vereeniging, en sedert meer dan vier weken houdt men zich met de toebereidselen dier vergadering bezig.

Men veroorlove ons, alvorens wij de dagelijksche berigten dier vergadering laten volgen, eenige woorden ter inleiding te doen voorgaan. Het betreft bijzonderlijk de *Severinus-Vereeniging*, en in het algemeen de *generale Vergadering*.

Het is bekend dat de Vereeniging in dat jaar het aanzijn verkreeg, toen het de bescherming der heiligste belangen der menschheid betrof en tevens en bovenal, de verdediging der zake van het Geloof. Destijds traden eenige mannen op, wier namen alleen voldoende waren om honderden van geloovigen voor de zaak der Vereeniging te winnen. Wij bepalen ons slechts bij die van Dr. E. Veith, Dr. Häusle en dergelijken. Intusschen belemmerden de staatkundige gebeurtenissen van het jaar 1849—50 dra de handelingen der Vereeniging, tot dat eindelijk na verkregen verlof der overheid van den staat van beleg, de bestaande leden wederom vergaderden en nieuwe leden aanwierven. Van nu aan hervatte de Vereeniging, schoon gering in leden, hare werkzaamheden. Gelijk al wat goed is, aanvankelijk pogingen moet aanwenden om zich te doen schatten en het zijn zegen kan verbreiden, aldus was zulks ook hier het geval. Van den eenen kant onbekendheid met de zaak, van den anderen kant wantrouwen, belemmerden aanvankelijk, en, helaas! ook wantrouwen van dien kant, vanwaar de Vereeniging gehoopt had het volste vertrouwen en de krachtdadigste ondersteuning te verwerven. Het bestuur onderwierp zich volkomen aan Zijn Herderlijken Opperste en Beschermer, daar het zich als niets anders beschouwt en beschouwd wil zien, dan een in kerkelijk gebied, kerkelijke belangen bevorderende en verwezenlijkende broederschap en het begeerde en verkreeg niets anders, dan dat een aartsbisschoppelijke kommissaris, de plaats hebbende vergaderingen der Vereeniging bijwoonde. De Vereeniging wenscht zich dan ook gelukt, in den persoon van den hoog geëerden, geachten en de belangen der Vereeniging met al zijn vermogen ondersteunenden heer Kanunnik Kastner, de plaats van den Opperherder te zien bekleeden. Het baarde mitsdien geene verwondering, dat tot hiertoe de schier boven zijne krachten, met werkzaamheden overladen geestelijke curator van Weenen aan de vergaderingen der afdeelingen van de Vereeniging weinig deel nam. De Vereeniging moest alle krachten inspannen. Desniettemin ontwikkelde zij zich tot een bloeijenden toestand. Zij telt thans twaalf afdeelingen in de voorsteden, en ééne in de stad, elk door elkander van 200 leden: De bloeijende werklieden-vereeniging (bijna van 900 leden), eenige nijverheids inrigtingen voor knapen, de kunstenaars-vereeniging, het toezigt over de christelijke opleiding der jeugd, de leerlings-vereeniging, het onderwijs en de opleiding der meisjes in de sigaren-fabrieken werkzaam, de bibliotheek der Vereeniging, als anderzins, zijn voorwaar verschijnselen die hare krachtige werkzaamheid luide verkondigen, daarbij niet gerekend de bijzondere edele pogingen van enkele afdeelingen der Vereeniging.

Maar nu is voor onze Severinus-vereeniging een nieuw hoopvol tijdvak aangebroken; echter niet alleen voor de Vereeniging, maar ook onmiddellijk voor het Diocees, en middelijk voor de monarchie. Met waren apostolischen geest en herderlijke liefde, heeft zijne Vorstelijke Hoogheid de Prins Aartsbisschop van Weenen, Jozef Othmar, Ridder van Rauschen, den herderlijken staf en de teugels van het geestelijk bestuur in handen genomen. Die het geluk heeft gehad hem te naderen, die weet niet uit te drukken met welk een vaderlijke gezindheid hij iedereen ontvangt, hoe deelnemend en liefdevol hij alles aanhoort en beantwoordt. Ook de Severinus-vereeniging mogt zich in Zijne vaderlijke bescherming verblijden en zal zich steeds er in verblijden. De hoogwijze Opperherder beschouwt de Vereeniging — gelijk hij zich in Zijnen herderlijken brief zoo schoon uitdrukt — als het middel om het eenige doel, de verwezenlijking der groote Katholieke Vereeniging, die Jezus stichtte, te bereiken.

»Hij nam daarom niet slechts met blijdschap het beschermheerschap op zich, maar beloofde aan de vereeniging tevens zijne opperherderlijke ondersteuning. De Vereeniging voelt zich inderdaad herleven en gelukkig, nu zij zich in de gelegenheid ziet, ongehinderd de heilige bedoelingen der Kerk te helpen verwezenlijken. Met vurigen ijver trekt nu ook de geestelijke curator zich de zaak der Vereeniging aan.

»Wat de Vereeniging tot bijzondere opwekking, sterking en bloei strekt, is, dat zij zich in het verblijdend bewustzijn verheugen mag, ook de goedkeuring en gunst van den innig geëerden en geliefden Apostolischen Vorst en van het echt katholiek keizerlijk Huis te genieten.

»In dit in korte woorden gedaan verslag, zal de geëerde lezers de gelukkige gesteldheid erkennen, waarin tegenwoordig de Severinus-Vereeniging te Weenen zich bevindt, en zij zullen begrijpen, met welk een onbeschrijfelijk genoegen de algemeene vergadering wordt te gemoet gezien.

Eene algemeene vergadering van al de katholieke vereenigingen van Duitschland te Weenen! Indien iemand zes of zeven jaren zulk een denkbeeld geopperd hadde, men zoude hem als een droomer of dweeper hebben beschouwd. Zes of zeven jaren geleden was het den Katholieken in Oostenrijk niet geoorloofd naar Rome te reizen of zich te verbinden aan eenig buitenlandsch genootschap; en nu stroomen van alle oorden afgevaardigden naar Weenen, om bij te dragen tot het bloeijen van het heilig geloof. Kerkvoogden, Aartsbisschoppen, Bisschoppen, Prelaten en Priesters, militairen van hoogen rang, raadplegen met leeken, waaronder Vorsten, Graven, Baronnen, ambtenaren en uitstekende mannen zoo wel in het wetenschappelijke als staatkundige, omtrent de belangen des kerkelijken levens. Zij zullen beraadslagen over het heil van Kerk en Staat, en waar? *In den Keizersburg te Weenen*, onder het dak van den, *in alle oorden van Duitschland* hooggeëerden, algemeen geliefden Vorst, die, aan de zeden zijner doorluchtige voorvaderen getrouw, een steunpilaar des geloofs, een beschermer der Kerk, een waardige zoon van Rudolf is, die, — gelijk deze zijn paard den priester leende, die aan een zieke den Heiland bragt, — de vertrekken van zijnen keizerlijken burg opent voor de algemeene vergadering der Katholieke Vereeniging van Oostenrijk en Duitschland. De ruime redoute zaal in den keizerlijken burg is bereids in gereedheid gebragt en tot het houden der vergadering doelmatig versierd. — De algemeene vergadering der Katholieke Vereeniging van Duitschland te Weenen! Men mogt ze veeleer een *kruistogt* noemen, wiens leger, gewapend met het zwaard des Geloofs, met den palm des Vredes, met den laauwertak der Liefde, overwint alvorens een slag geleverd te hebben, en op ongeloovigen, onverschilligen en dwalenden de zegepraal behaalt.

De ongeloovige beschouwt de zaak der Kerk — de Katholieke zaak — voor lang dood, en slechts levend in het hart van Ultramontanen, duisterlingen en fanatieke domkoppen. Hij ziet in alle takken van wetenschap de uitmuntenste mannen met mannen van allerlei rang en stand, met duizenden geloovigen zich vereenigen ter bevordering der belangen van de Kerk en hij verbleekt en met hem verbleekt het wezen dat alleen in ongeloof en de daaruit ontstane vernietiging het doel zijner wenschen ziet.

De onverschilligen ontwaken uit hunnen slaap en erkennen dat men ter zake van het heilig Geloof niet onverschillig mag zijn. Voorwaar, de algemeene vergadering is een kruistogt!

In het heirleger van het Protestantismus weergalmt sinds jaren de stem der Protestanten, der hoofdaanvoer-

---

(1) De schrijver had ons zijnen naam bekend gemaakt. Red.

ders van Berlijn en Elberfeld: »Komt en vereenigt u voor de zaak van het Geloof!" terwijl andere aanvoerders uitroepen: »Gaat en schaart u aan hen die gelijk gij denken; gij dienaren der vrijheid, vernietigt eene bezworene eenheid en belijdenis en monopoliseert uwe pogingen.

In het leger der Katholieken te Weenen, weergalmde slechts eene stem, slechts eene vreedzame uitnoodiging; en zie, van alle oorden, van alle windstreken stroomen de geloofsgenooten, de vertegenwoordigers van gevoelens en wenschen naar het hoofdkwartier toe en vereenigen zich tot hetzelfde doel. Hebben wij dan ongelijk als wij zeggen, dat wij overwonnen hebben, alvorens tot den slag te zijn overgegaan?

Waar eenheid is, is de zaak van God!

Maar gaan wij nu over tot het eigenlijk verslag doen.

Zijne Vorstelijke genade, de Hoog Eerwaarde heer Prins-Aartsbisschop van Weenen heeft bereids de vergaderzaal bezigtigd en te kennen gegeven dat hij de vergadering met eene redevoering zal openen, alsmede dat hij dagelijks, zooveel de ruimte van zijn paleis veroorlooft, een zeker aantal gedeputeerden aan zijne tafel noodigen zal. Zijne Hoog Eerwaarde de Heer Weibisschop F. Zenrer zal de H. Dienst in de St. Stephanusdom celebreeren. Bereids hebben eenige Bisschoppen van hunne aangename komst berigt gegeven en anderen eenparig hun vaderlijk leedwezen te kennen gegeven, dat hunne ambtspligten hun niet veroorloofden de Vergadering bij te wonen. Bijzonder talrijk zal de Geestelijkheid van Hongarie, aan wier hoofd eenige Bisschoppen zullen zijn, vertegenwoordigd worden. Een aantal gedeputeerden, tot den geestelijken en wereldlijken stand behoorende, zijn reeds aangekomen (den 16 September) en door de Vereeniging is voor hunne huisvesting zoowel in bijzondere huizen als hotels gezorgd. Hunne tevredenheid voor Weenen en in Weenen zal ongetwijfeld groot zijn. Want, wie de fraaije keizersstad niet gezien heeft op dezen kan zij niet anders dan een aangenamen indruk maken. Zij zullen zich tevens kunnen overtuigen dat Weenen, de eerste Katholieke stad in Duitschland is, welke met regt die eer verdient. Niet den per stoom reizende, niet de tourist vermag Weenen te beoordeelen, maar de man die te midden van het volk voor het volk arbeidt. En van die stelling uitgaande zeggen wij het den geëerden lezer: in Weenen ligt een goede, vruchtbare, warme Katholieke grond, die niets anders noodig heeft, dan, met de genade van Boven, een veelbelovende bewerking! — Heden de algemeene Vergadering, de Missien in het vervolg zullen voorwaar dat doel doen bereiken."

Belangrijk zijn de beschouwingen, die een Fransch blad levert omtrent het streven der Amerikanen van de Vereenigde Staten, om zich in de Europeesche politiek te mengen. Die tusschenkomst kan vroeg of laat in kritieke omstandigheden aan de volken en vorsten van het vasteland groote bekommeringen baren. Wie zich daarvan wil overtuigen leze wat een fransch marine-officier schrijft over de magtsontwikkeling, welke van die zijde in Europa te vreezen is. Wat hij van Oostenrijk zegt, is ook, ofschoon in mindere mate, op andere Mogendheden toepasselijk. Na deze bemerking geven wij het woord aan den heer d'Aignan:

»Eenige dagbladen hebben gemeld, dat de Vereenigde Staten hunne scheepsmagt in de middellandsche vermeerderd hadden, ten einde in de gelegenheid te zijn, Zwitserland door eene afwending bij te staan, indien het door Oostenrijk mogt worden aangevallen. Zulks zou, zeide men, het gevolg zijn van het verbond tusschen beide republieken gesloten. Het voornemen, dat men aan de Vereenigde Staten toeschrijft, heeft in dit oogenblik weinig waarschijnlijkheid; het zou echter niet onmogelijk zijn, dat die mogendheid, in eene meer of min verwijderde toekomst, niet iets dergelijks beproeve: eene gebeurtenis, waarvan men met eenige waarschijnlijkheid de vermoedelijke gevolgen kan berekenen. Wij zullen hiertoe overgaan.

»Het ten onder brengen van een hoogst belangrijken handel in de middellandsche zee, zou de eerzuchtige inzigten en de natuurlijke zucht tot overheersching van een demokratisch volk voldoening geven; eene onderneming die niets anders dan aan de overzijde van den atlantischen Oceaan, kan bedacht worden. Men kent de strekking der woelige bevolking, voor wie de overwinningen op de stoffelijke natuur niet voldoende zijn, maar die tevens er naar streeft eene rol in de zaken der oude wereld te spelen. De Amerikanen achten zich zelven hoog en voeden een verachting voor andere volken, welke alleen door aanhoudende rampspoeden kunnen verminderd worden. Zij verbeelden zich dat niets de pogingen kan weerstaan van een vrij volk, gewapend ter verdediging eener goede zaak. De haat, ontstaan door de willekeurige maatregelen van het vroeger moederland, is steeds levendig in hunne harten, en zij wikkelen in dezen hunnen afkeer af de monarchien van het oude Europa. De hatelijke beschuldigingen der op het Amerikaansch gebied verspreide landverhuizers, vermeerderen het vooroordeel en doen de opgewondenheid der gemoederen in de Vereenigde Staten den hoogsten graad bereiken. Eene enkele regeringsvorm, die van hun land, eerbiedigt volgens hunne meening, de vrijheid en de menschelijke waardigheid; het vernietgen der erfelijk tyranieke magt der oude maatschappijen, schijnt hun een loffelijke daad. Zij maken zich mitsdien tot het oorlog voeren gereed en willen eene algemeene omwerping. Hunne vooroordeelen zijn zoo sterk en zoo algemeen, dat niets in staat is hen er van te doen afzien of hen te beletten de oproerigen van alle landen als helden en martelaars te beschouwen. De trotschheid van Kossuth, zijne onbeschoftheid, zijne zelfzucht hebben dien held bij toeval kunnen schaden, doch zij hebben echter niet de sympathie der Amerikanen voor de hevigste revolutionairen kunnen verminderen.

»Ongelukkig mist die buitensporige eerzucht geene middelen van uitvoering. De finantien der Unie zijn in den besten staat; zoodra ze wil, kan zij oorlogschepen bouwen en uitrusten, talrijker dan waarover Oostenrijk beschikt. Zij heeft hout en bouwmaterialen in overvloed, bekwame en snel uitvoerende werklieden, matrozen, gewoon aan de moeijelijkste zeevaart, aan het tarten van gevaren, en om zich in de avontuurlijkste ondernemingen te wagen. Mogt de Unie den oorlog verklaren, hare kaperschepen zouden weldra de zeeën bedekken. De reeders zouden met welgevallen hunne kapitalen aanwenden om den volken hunne onafhankelijkheid te doen verkrijgen en gaarne de kansen der winsten van zoodanige ondernemingen willen loopen. Het kongres zou aanzienlijke sommen ter beschikking stellen; grooten schepen zouden dra de menigte kleinere schepen komen beschermen en de havens van den vijand blokkeeren. Amerika oogst graan, suiker en katoen; het levert aan andere natien grondstoffen; het zou zich gelukkig achten, minder gemakkelijk gefabriceerde goederen te ontvangen, ten einde aan zijne eigene fabrieken een sneller vooruitgang te geven. Den politieken mannen van dat land is het niet onbekend dat de oorlogen van het keizerrijk de industrie van het vasteland sneller hebben doen vooruitgaan, dan de best berekende finantieele maatregelen. Geheel verschillend van Engeland, die een groot gedeelte der levensbehoeften voor zijne bevolking van buiten trekt, wordt Amerika door niet de minste vrees weerhouden. Zijn vorig moederland boogt trotsch op zijne talrijke, vloten en geoefende zeemagt; maar vaak is dat land verpligt een en ander werkeloos te laten, en kan geene partij trekken, noch van den moed zijner zeelieden, noch van de uitmuntendheid hunner organizatie."

Z. M. heeft bij besluit aan den heer W. baron Mollerus, Hoogstdeszelfs gezant bij het Hof van Rusland, en aan den graaf C. M. E. G. van Bylandt, raad van legatie bij dat gezantschap, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van den Witten Adelaar, mitsgaders van die in diamanten, der orde van St. Anna, 2de klasse, respektivelijk toegekend door Zijne Majesteit den Keizer aller Russen; en den heer A. H. F. Mimaut erkend als konsul-generaal van Frankrijk te Amsterdam.

Bij de op den 20 dezer te Grave plaats gehad hebbende herstemming voor een lid der Provinciale Staten, is de heer R. A. A. van Clarenbeek, Burgemeester te Ravenstein, verkozen met 358 stemmen tegen den heer J. H. van der Marck, Sekretaris te Grave, die er 347 bekwam.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam zijn aangegeven op 20 Sept.: 47 cholera-lijders, 23 hersteld en 36 overleden.

Met het oog op de mogelijkheid van het uitbarsten der cholera, heeft de minister van Justitie de betrokken kommissien van administratien over de gevangenissen herinnerd aan de in 1848 ter zake gegevene voorschriften, en bij vernieuwing aanbevolen, om het drinkwater der gevangenen meermalen te ververschen, en zoo min mogelijk gebruik te maken van voedsel, hetgeen lang aan de lucht blootgesteld is geweest.

In een blad van Marseille wordt het volgende gelezen:

»De wetenschappelijke dagbladen bevatten eene zeer opmerkelijke mededeeling van den geneesheer Burg, uit welke men zou moeten besluiten, dat koper en staal een zeker middel tegen de cholera opleveren, en dat die vreesselijke ziekte in 1832 zoowel als in 1849 de in metalen werken de arbeiders gespaard heeft. In de opgave van het onderzoek, waaraan die geneesheer zich gewijd heeft, vindt men dit antwoord van ketelmakers: »Gij verspilt uwen tijd door cholera zieken in de ketelmakerij te zoeken, want het koper doodt de cholera."

»Gedurende de te Parijs heerschende epidemie heeft de heer Burg een groot aantal cholera zieken genezen, door hun metalen ringen aan de armen, de beenen; of het middel aan te leggen. Thans is de zaak aan het onderzoek der akademie onderworpen, en wanneer wij acht slaan op de authentieke stukken, welke stellige uitkomsten bevatten, door de aanwending der uitvinding van doctor Burg verkregen, dan zal het verslag van dat geleerde ligchaam niet anders kunnen zijn dan de bevestiging van het krachtdadige eener behandeling, wier aanwending de ondervinding reeds bezegeld heeft. Alsdan zal de geschiedenis den pligt te vervullen hebben, om den naam van den heer Burg op de lijst der weldoeners van het menschdom in te schrijven."

's GRAVENHAGE, 22 September. Gisteren is Z. Ex. de heer baron von Dobblhoff, minister van Z. M. den Keizer van Oostenrijk bij het Nederl. Hof, van zijne buitenlandsche reis, in deze residentie teruggekeerd.

— Men verneemt dat Z. M. de Koning benoemd heeft tot voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Jhr. W. Boreel van Hogelanden, die als eerste kandidaat op de door die Kamer opgemaakte lijst was geplaatst. De nieuw benoemde voorzitter zal in de zitting van heden middag, zijne betrekking aanvaarden. Dan zullen de werkzaamheden der vergadering worden voortgezet. Men verwacht spoedig de aanbieding der staatsbegrooting voor 1854 en verdere ontwerpen van finantieelen aard.

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van Woensdag 21 September.

In deze zitting heeft de Voorzitter kennis gegeven, dat door de afdeelingen gekozen zijn: 1° tot hare voorzitters de heeren van Nispen van Pannerden, Boxman, Mascheck van Sevenhoven en Blankenheym;

2° tot hare onder-voorzitters, de heeren: v. Eysinga, Borski, Insinger en van Swinderen;

en 3° tot leden van de kommissie belast met het opstellen van een ontwerp van adres, in antwoord op de troonrede; de heeren: van Eysinga, van Rhemen van Rhemenshuizen, Insinger en Lotzy.

Reeds is die kommissie met hare zaak gereed. Het door haar opgemaakte ontwerp wordt ter overweging verzonden aan de afdeelingen.

Morgen ten 2 ure zal de Kamer eene zitting houden tot de benoeming der leden voor de kommissie der huisselijke zaken van de Kamer.

Tot dien tijd wordt de vergadering gescheiden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 September. De *Moniteur* deelt verslag mede van de revue door den Keizer in het kamp te Satory gehouden.

Na afloop der revue heeft den Keizer, omringd van binnen- en buitenlandsche legerhoofden, eene aanspraak aan de troepen gehouden.

De Keizer is begonnen met ze te prijzen wegens hun goed gedrag en uitstekende houding, vervolgens heeft hij zijn dank betuigd voor de bewijzen van genegenheid hem betoond. Met de volgende woorden heeft hij geëindigd:

»Na de eer driemaal door een geheel volk verkozen te zijn, is er niets dat mij fierder maakt, dan het bevel te voeren over mannen gelijk gij."

De troepen hebben deze toespraak met de levendigste geestdrift beantwoordt.

— Het dagblad *l'echo agricole*, heeft eene eerste waarschuwing ontvangen, wegens het verspreiden van ongunstige en de bevolking verontrustende tijdingen aangaande de levensmiddelen.

ENGELAND.

LONDEN, 20 Sept. De *Morning Herald*, de Oostersche quæstie bespreekende, behelst een scherpen uitval tegen de ministers Aberdeen, Palmerston, Clarendon en Russel, wie ze beschuldigd van, terwijl de koningin afwezig en het parlement gesloten is, zonder medewerking van hunne medeleden in het kabinet te beslissen in eene quæstie, waarbij de verantwoordelijkheid en de eer aan het gansche land betrokken is. Volgens dat blad geeft de weifelende houding, die deze vier ministers aan den dag leggen aanleiding tot het vermoeden dat zij handelen als vasallen van Rusland.

De *Times* daarentegen gaat voort de policiek van Turkije en zijne oorlogzuchtige gezindheid door te halen. De gansche quæstie, bestaat thans slechts in eene woordenziftery — dus leest men — een Staat die het oppergebied in drie wereldddeelen verlangt te handhaven, maar die echter zoo zwak is dat hij ieder oogenblik, om zich tegen aanmatigingen van binnen en van buiten staande te houden, de bescherming noodig heeft van Europa, is ten minste verpligt zich te onderwerpen, om de tot zijn bestaan zoo noodzakelijke hulp te ontvangen op die voorwaarden, welke voor zijne beschermers het minst bezwarend zijn. Zoo de wereld een oorlog ontgaan kan door eene koncessie van woorden, die geen wezenlijke punten betreffen, dan wijst het gezond verstand van zelf den weg aan, dien men zal hebben te volgen.

— De *Times* deelt berigten mede uit China loopende tot den 23 Julij:

Omtrent den opstand tegen het Chineesche gouvernement is ditmaal niets van belang te melden; er is sedert de laatstvorige berigten weinig verandering in den staat der zaken gekomen. De berigten uit Shanghai van den 11den dezer melden dat de opstandelingen eene aanzienlijke magt naar het westen en naar het

noorden deden oprukken en in die rigtingen eene of twee steden hebben ingenomen; men zeide dat zij voornemens waren onverwijld naar Peking te trekken. Doch er is veel onzekerheid in al hetgeen men omtrent hunne bewegingen verneemt. In allen gevalle zijn in den laatsten tijd noch door de opstandelingen, noch door de troepen des gouvernements belangrijke voordeelen behaald. De keizerlijke troepen schijnen schier werkeloos te zijn en alles lijdelijk aan te zien.

In eenige Chinesche steden zijn weder oproerige volksbewegingen uitgebroken; voor zoo veel men vernomen heeft, is slechts in eene dier steden de opstand door de Tartaarsche troepen met kracht en goed gevolg tegen gegaan. Te Amoy schijnt de stelling der opstandelingen thans, na het afslaan van eenige gewapende vaartuigen die door de mandarijnen afgezonden waren, weder vaster te zijn; zij gingen er voort zware schattingen van de Chinesche inwoners te heffen; het handelsverkeer stond er geheel stil.

In en nabij Canton bleef het nog rustig, hoewel niet ver van daar eenige benden opstandelingen zich bevonden. Dat Nanchang, de hoofdplaats der provincie Kiang-si, door de opstandelingen ingenomen is, schijnt zeker te zijn. De opstandelingen maakten in die streek eene beweging zuidwaarts, in de rigting der voornaamste theebouwende gewesten; hetgeen het voornemen schijnt aan te duiden om Canton aan te tasten.

De handel kwijnt meer en meer; gereed geld wordt schaars, daar elk voor mogelijke gevaren iets weglegt. Sedert de aankomst der jongste berigten uit Engeland, is er veel thee tegen verhoogde prijzen afgescheept; doch de toevoer van dit artikel uit het binnenland is niet ruim.

De Britsche gezaghebber te Hongkong heeft bij eene opzettelijk daartoe uitgevaardigde proclamatie de Engelsche onderdanen gewaarschuwd tegen elke inmenging in den Chineschen burgerkrijg: een maatregel die den schijn had van tegen het keizerlijke gouvernement gerigt te zijn, daar de opstandelingen nimmer bijstand van de Engelschen verlangd hadden. Daarentegen heeft de vertegenwoordiger der Vereenigde Staten den Noord-Amerikaanschen konsul te Amoy gelast, zijne vlag in te halen voor zoolang de stad in de magt der opstandelingen zou zijn.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 20 September. Op dringende en herhaalde aansporing van den Engelschen gezant, heeft de konferentie het besluit genomen, eene kollektieve nota naar Konstantinopel te zenden, de verzekering gevende, dat de onafhankelijkheid van het Turksche rijk geen gevaar liep door het aannemen der jongste Weener voorwaarden.

De Oostenrijksche Courier die den 11 dezer van Weenen naar Konstantinopel is vertrokken, brengt aan den gezant van Oostenrijk de dépêche over waarbij de Porte wordt aangemaand, zonder eenig voorbehoud de Weener-nota te onderschrijven. Het Weener kabinet heeft er de verzekering bijgevoegd, dat het ditmaal de laatste keer is dat Oostenrijk den Sultan dienen zal met zijn raad in de geschillen met Rusland.

Men vermoedt te Weenen dat de Porte tot geen bepaald besluit zal komen vóór den 25 September, als wanneer zij ook bekend zal zijn geworden met de instruktien uit Parijs en Londen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 22 September.

GEHUWD (21 Sept.): C. G. van Berkum met J. M. van Vlijmen. — J. F. Schippereyn met W. M. Urirt.

BEVALLEN (19 Sept.): C. L. la Seur, geb. Hopman, Z. — C. E. Obenhuysen, geb. Halswijk, Z.

OVERLEDEN (18 Sept.): M. E. Tousaint Delincée, geb. Errens, 27 j. — (20 Sept.): J. M. Ter Beek, 64 j.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 21 Sept. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan ca. 1550 bn. Brazil Koffij, aangevoerd per *Fiducia* tot 26 1/2 c. cnt.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 21 Sept. Rogge. Verkocht in entr. 140/2 ℔ jar. [illegible] f 243 6/w.; 142/2 ℔ jar. St. Petersburg f 246 6/w. [illegible] 129/2 ℔ Koersche f 240 6 w.; 130/2 ℔ Libau f 245 6/w. [illegible] Moutwijn f 23,—; Jenever f 27,50; Amst. Proef f 28,[illegible] per Ned. vat zonder fust, zonder belasting.

ANTWERPEN, 21 Sept. *Graanmarkt.* Heden was het aanzien der markt [illegible]; de vorige prijzen hebben zich echter goed gesouteneerd.

Honig. Wij hebben den verkoop te melden van 100 tierc Havana pr. *Neptunus*, tegen zeer fermen prijs. Het artikel is gezocht, maar wordt weinig aangeboden.

Harst. Gerealiseerd 1735 vat. bruine Amerikaansche.

Rijst. Ferme markt. Heden meldt men den verkoop tweede hand van ongeveer 1000 zak. Arracan zeilende [illegible] tot f 7½ in Entrepot.

LONDEN, 20 Sept. *Suiker. Vreemde.* Zeilende verkocht 900 kist Havana N° 12 tot 22 s. 6 d. en 350 kist bruine Bahia tot 20 s. voor Amsterdam. *Geraffineerd.* Gestampte veel vraag voor export tot vorige prijzen.

Koffij. Plantage veel vraag tot volle prijzen. Niets in veiling aangeboden. Ceylon, Natif stil maar ferm, van 47 s. 6 d. tot 48 s. voor ord. en goede ord.

Talk. Ferm; Y C in loco 53 s.

Thee. Zeer ferm; de tijdingen pr. *Overland-Mail* ontvangen, worden als gunstig voor het artikel beschouwd.

Rijst. Veel vraag sedert Zaturdag, tot stijve prijzen.

LIVERPOOL, 20 Sept. *Katoen.* Loome markt zonder prijsverandering. Verkocht 3000 balen.

BORDEAUX, 17 Sept. *Voorloop.* 3/6 5 fr. lager; disponibel a fr. 180.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		21 SEPT. 4½ u. gebl.	22 SEPT. 4 u.			geb.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		62¼	61⅛	a	62⅛	62⅛
Dito Dito	3 »	75⅜	75	»	75⅛	75⅛
Dito Dito	4 »	$94\frac{3}{16}$	94	»	94⅛	94⅛
O. I. Leening 1844	4 »	94⅛		»		
Amortis. Syndic.	3½ »		93¼	»		
Handel-Maatschappij	4½ »			»		
Aand. Rijn-Spoorweg	» »			»		
Aand. Holl. S. M.	»			»		
Obligatien	» »			»		
BELGIE, Obligatien 1844	» »			»		
Cert. bij de Belg. Bank	2½ »			»		
Dito bij Rotsch en Volksv.	» »	52	51⅞	»		
FRANKRIJK, Obligatien	3 »			»		
SPANJE Nieuwe	1 »	22⅜	22⅛	»	22¼	22¼
Dito	3 »	47		»		
Dito Binnenl. à 6/m.	» »	42⅜	42⅛	»	42¼	42¼
Coup. Bewijzen		$5\frac{13}{16}$	$6\frac{1}{16}$	»	6¼	6¼
Amortisable Schuld	»	$5\frac{1}{16}$	5	»		
PORTUGAL te Londen	5 »	39	$38\frac{11}{16}$	»	39	
Dito uitgestelde	»			»		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5 »	108⅛	108	»		
Dito Dito 1828 en 1829	» »	107¼	107⅛	»		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	» »	98¼	98½	»		
Dito	4½ »			»		
Dito bij *Hope*	4 »		92¾	»		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	» »	91½	91½	»		
Dito bij id. 5de Serie	4 »			»		
Cert. te Hamburg	5 »			»		
Inschrijving in Assignat.	6 »			»		
Cert. van dito	» »	74¾	74½	»	74⅝	
POLEN, Certifikaten	4 »	86	85½	»	85¼	
Dito Aand. à fl. 500		160¼		»		
Dito met Lot. » 300				»		
AMERIKA, Bank-Actiën		$4\frac{9}{16}$	$4\frac{5}{16}$	»	4⅜	
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	f			»		
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	81¼	80⅝	»	80⅞	
Dito 1852	» »			»		
Dito 1847	2½ »	41¾	$41\frac{7}{16}$	»	41½	
Dito 1831	2½ »	41¾	$41\frac{7}{16}$	»	41½	
Dito 1849	5 »	$94\frac{7}{16}$	94			
Ween. Bank bij *Gollen C°.*	»					
Dito	4 »			»		
Letter B	5 »	$94\frac{7}{16}$	94	»		
Aand. met Loting fl. 500	f			»		
Nieuwe dito » 250	»			»		
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer* 5 pCt.				»		
BRAZILIE te Londen 1824	5 »			»		
Dito Leening 1843	5 »			»		
PERU	4½ »	76	73½	»	75	74¾
MEXICO Nieuwe	3 »	$24\frac{7}{16}$	$24\frac{1}{16}$	»	24⅜	
VENEZUELA à £ 100	3½ »			»		
GRENADA à £ 100	2 »			»		
Dito Uitgestelde		$9\frac{5}{16}$		»		
ECUADOR à £ 100	»			»		

Mexiko onbepaalde 23⅝, ¾, $\frac{13}{16}$; Venezuela uitgestelde 15.

Terwijl de Londensche, Parijsche en overige buitenl. markten steeds dalende zijn, zoo ondervinden de prijzen ook hier dagelijks eene achteruitgang, welke mede veroorzaakt wordt door verkoopen, die in meest alle fondsen plaats vinden.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ 3 pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f $56\frac{3}{16}$	Livorno	2/m.	f 39⅛
»	zigt	» $56\frac{9}{16}$	Napels	»	» 81½
Bordeaux	2/m.	» 55¾	Petersburg	»	» 1.88
»	½/m.	» 56	Weenen	6/w.	» 32
Madrid	3/m.	» 244	Augsburg	»	» 35⅛
Cadix	»	» 244	Frankfort	»	» 98¾
Seville	»	» 241	Hamburg	2/m.	» 35¼
Bilbao	»	» 242	»	zigt	» 35⅝
Lissabon	»	» 41¼	Londen	2/m.	» 11,67½
Porto	»	» 41¼	»	zigt	» 11,77½
Genua	2/m.	» 46	Rotterdam	»	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 21 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 55⅛, 1840/1842 4½ pc. 97½; 1852, —; Spanje 1—3 pct. 22; Binnenl. 3 pc. 42½; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 84¼.

PARIJS, 21 Sept. Fransche 3 pc. 76.95; 4½ pc. 101.85; Spanje 3 pc. Binnenl. —; id. 1 pc. —; Russen 4½ pc. 99.

LONDEN, 21 Sept. Cons. kont. 95⅛ a —; op tijd 95⅛ a —; Braz. 101 a 102; 1829/39 101 a 103; 1852 97 a 98; Den. 3 pc. 84 a 86; 5 pc. — a —; Ecuad. 4⅞ a 5; Gren. 21¼ a 22; Uitgest. 9⅛ a 9⅜; Mexiko Nieuwe 25 a —; Peru 4½ pc. N. 75 a —; Uitgest. 56 a 58; Rusl. 1822 5 pct. 114 a 116; (N.) 4½ pc. 100 a 101; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 43½ a 44; 3 pc. — a —; Spanje 1 pct. 22½ a 22¾; 3 pc. 46½ a 47; Coup. cert. 5¾ a 6; Passive 5 a 5¼; Holl. 2½ pc. 64 a —; id. 4 pc. 97¼ a —; Venez. 36 a 38; Uitg. 15 a 17; Wissel op Amsterdam f —.—; Grieken 1824 — a —; 1825 —.

WEENEN, 21 Sept. Met. 5 pc. 93¼; Bank-Aktien 1364; Loten fl. 250 —; Wissel op Londen 10.41; Zilver 9⅞.

BERLIJN, 20 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 92⅞; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 96¼; Pools. 4 pc. 90; Loten fl. 500 89[illegible]; Oost. Met. 5 pc. 86½; Amsterdam zigt 142½; id. 2/m. 141⅝.

HAMBURG, 20 Sept. Rusl. Cert. 104½; Oostenrijk Met. 5 pc. 93; Spanje 1—3 pc. 21½; Binnenl. 3 pCt. 39⅛.

FRANKFORT, 21 Sept. Met. 5 pCt. 85⅜; W. Bank-Aktiën 1476; W. Loten fl. 250, —; Spanje 1 pCt. 22⅝; id. 3 pCt. 42¼; Wissel op Weenen 109.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 20 Sept. K. D. Breuning, Buitenzorg, Akijab. — D. Evans, Annie, id., l. v. Cowes. — T. Wulp, Stad Schiedam, id., l. v. Portsm. — H. J. Haverbult, Elisabeth, Suriname. — H. A. Klein Jr., Nestor, Triëst.

HELVOET, 20 Sept. B. J. Timmer, Elisabeth, Nickerie. — O. J. Zwaal, Barend, Triëst. — T. Alton, Jacatra, Soerabaya, l. v. Cowes. — 21 Sept. K. K. Hagedoorn, Cornelia Catharina, New-York.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 22 Sept. vertrokken:

Keulen H. Willemse, Colln N°. 6.
» J. Noll, Catharina.
Duisburg H. J. Kamp, Vlijt en Hoop.
Urdingen & Ruhort D. Jansen, vrouw Maria.
Mainz F. Bouman, Mainz N°. 1.
Heilbron G. C. Smith, Clio.
Weesel J. Beijer, Jonge Wilhelmina.
Manheim P. Klasman, de Rijn.

Rijnhoogte ARNHEM 20 Sept. 1 el 70 duim.
KEULEN 19 „ 7 vt. 11 „

ADVERTENTIEN.

(3295) Het behaagde den Alwijzen op heden, mijne dierbare Echtgenoote CORNELIA JOHANNA MAGDALENA NOLET, na eene kortstondige doch hevige ongesteldheid, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten der stervenden, in den leeftijd van 48½ Jaar van mijne zijde weg te nemen, mij nalatende drie kinderen, welke nog zoozeer hare moederlijke zorg behoefden.

W. A. VAN DER BURG.

SCHIEDAM, 19 September 1853.

Algemeene kennisgeving.

N. J. VAN BEMMEL, V. H. BRINKMAN, J. VAN DER VLUGT en T. A. LIWIJN, Makelaars, zullen op Zaturdag den 24sten September 1853, in het Logement den GOUDEN LEEUW te *Haarlem*, ten overstaan van den Notaris P. MABE Jr. verkoopen onder meerdere perceelen:

Een buitengewoon groot hecht, sterk en weldoortimmerd dubbeld [illegible] te *Haarlem*, aan de Westzijde van het Spaarne, tusschen de Klerksteeg en Koudenhorn, bijzonder geschikt om tot groote bedrijven te worden geapproprieerd, zoo door deszelfs ligging aan het Spaarne, inwendige situatie als ook door ruime bergplaatsen achter hetzelve, get. Wijk 1 N°. 621, Kadaster Sectie D No. 1833. **HUIS, ERF** en **PAKHUIS**, groot 9 R. 50 E. en N° 1832. Wal groot 1 R. 43 E, te zamen groot 10 R. 93 E. Breeder bij Billetten omschreven en dagelijks te bezigtigen van 9 tot 12 ure, mits zich vooraf aan te melden bij HARREBOMÉE, Mr. Timmerman, op het Plein buiten het groote Houthek.

De bewijzen van Eigendom en Veilcondities liggen drie dagen vóór en op den Verkoopdag ter visie, ten kantore van den Notaris voornoemd. (329[illegible]

Iemand van 42 jaren oud, R. Katholiek, die gedurende 22 jaren bij eene Mevrouw als **HUISHOUDSTER** heeft gewoond, en door sterfgeval buiten betrekking is geraakt, zag zich gaarne weder als zoodanig geplaatst. De noodige informatie is te bekomen. Men adressere zich met franco brieven onder Letter V bij C. L. van Langenhuyzen Boekhandelaar te Amsterdam. (3294)

Collège Pensionnat de Notre-Dame, à Tongres, près de Liège.

Cette Institution est placée sous le patronage de Mgr l'Evêque de Liège. Les études y sont organisées de manière à préparer convenablement les jeunes gens à la carrière de l'Industrie ou du commerce. La langue française y est l'objet de soins tout particuliers. On y enseigne, en même temps, le Hollandais, l'Allemand et l'Anglais, les Mathématiques, l'histoire, la Géographie, les Sciences Commerciales, le Dessin, la Mécanique, la Calligraphie, la Musique vocale, et tout ce qui doit concourir à former et à compléter l'éducation de la jeunesse.

Cet établissement convient spécialement aux jeunes hollandais qui désirent acquérir une connaissance solide de la langue française, et une bonne prononciation.

Le prix de la pension est de 400 fr. La nouvelle année scolaire commence le 4 Octobre.

Le prospectus se distribue au bureau de ce journal.

(3240) Le Directeur, L. A. ROBEYNS, Prêtre.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.